

ÖREBRO

Tysslinge

Nyhetsbrev från Örebro kommun #2-17

Vid Skölds Torp var det fullt av besökare som ville köpa blommor och fika.

Åsa Edberger Benallal hade skapat fantasifula saker i ull.

Annie Sambrink sålde produkter från företaget Rakel Rask.

Strålände sol på Tysslingedagen

Tysslingedagen 2017 utspelade sig i strålände väder och besöksantalet var lika högt som vanligt.

– Vissa ställen hade upp till 1 500 besökare, berättar Roland Thorstensson, president i Lions Club Kilsbergen.

Vid Tant Grön i Vintrosa var det fullt både på parkeringen och inne i affären och försäljningen gick strålände. Utanför fanns möjlighet att träffa politiker från Örebro kommuns landsbygdsnämnd. Hos Gubbarna på Slottsbacken i Garphyttan serverades Biff stroganoff gjort på naturbeteskött från Gymninge Gård.

– Det är det bästa kött man kan äta! Vi har bara haft öppet en timme och redan haft runt 150 matgäster, konstaterade Bo Wetterstrand, kock och ägare.

Vid Skölds Torp stod Lotta Knutar under ett parasoll och sålde fika, medan Annie Sambrink sålde doftljus, kalendrar och tavlor med figuren Rakel Rask på. Annie som driver företaget Rakel Rask tillsammans med sin syster Maria Ek berättade att Rakel Rask inte bara är en naken tant, utan lite av en vuxen Pippi Långstrump-typ.

I Latorp visade Åsa Edberger Benallal och Tayeb Benallal sina arbeten med ull respektive akvareller. Sjalar, örnar, ballonger och blommor fantasifullt gjorda i ull skapade förundran hos besökarna.

– Fåglarna är ju jättehäftiga, väldigt naturtrogna, sa Brittmaria Anderson.

Vad innebär det nya landsbygdsprogrammet?

I april antogs Örebro kommuns landsbygdsprogram i kommunfullmäktige. Programmet ska fungera som vägvisare för Örebro kommuns långsiktiga arbete med att skapa hållbar utveckling och tillväxt på landsbygden. Målet är att göra det enklare att leva på landsbygden.

Programmet sträcker sig till år 2025 och kommer att uppdateras årligen. Örebro kommuns Landsbygdsnämnd kommer med stöd av kommunstyrelseförvaltningen att ha ansvar för att följa upp landsbygdsprogrammet. Arbetet kommer att bygga på dialog med invånare på landsbygden. Arbetet ska årligen sammanfattas i nämndernas verksamhetsberättelser och i Örebro kommuns årsredovisning.

Geografiskt sett är Örebros landsbygd centralt beläget i landet intill stora transportleder. Här finns unika kultur- och naturmiljöer och fantastiska skogar. Dessa är bas för försörjning för markägare, men är också en plats för friluftsliv, entreprenörer, jägare och förnybara energikällor. Här finns jordbruksmark med höga värden. Örebro kommuns landsbygd inklusive dess mindre tätorter är till övervägande del en stadsnära landsbygd. Det innebär att det finns "lantliga" boendemöjligheter med stor närhet till staden och dess kommersiella och kulturella utbud, starka arbetsmarknad och välutbyggda offentliga serviceutbud.

I det nya landsbygdsprogrammet har sex fokusområden arbetats fram:

Demokrati, samverkan och lokalt inflytande

Det lokala engagemanget för landsbygdens utveckling är viktigt att ta tillvara

på. Det lokala inflytandet hos medborgare är en förutsättning för att inhämta den kunskap som finns om närmiljön och vad som krävs för att utveckla densamma.

Boende

Eftersom det finns få hyresrätter på landsbygden i Örebro är det svårt att bosätta sig där. Genom att erbjuda olika bostadsmöjligheter anpassade till människors ålder och ekonomi kan fler få möjlighet att bosätta sig där. Det är också viktigt att människor som redan bor på landsbygden kan bo kvar i livets alla skeden. Det finns ett underskott av flerbostadshus och generellt sett finns det få mindre lägenheter.

Näringsliv

Örebro kommun ska verka för att underlätta företagandet på landsbygden. Jord- och skogsbruket är viktigt, inte minst med tanke på det ökade intresset för lokalproducerade livsmedel. För att kunna ta tillvara på den ökade turismen är det viktigt att utveckla övernattningsmöjligheter för de som turistar på landsbygden.

Offentlig och kommersiell service

Grundförutsättningen för en levande landsbygd är en väl fungerande vardag för de som bor och verkar där. Detta förutsätter offentlig service såsom skola,

vård och omsorg. Kommersiell service är också viktigt för att landsbygden ska vara en attraktiv plats att bo och verka på.

Kommunikationer

Infrastruktur och goda kommunikationsmöjligheter är viktigt för den privata, ideella och offentliga sektorn eftersom avstånden kan vara långa. Kommunen ska bidra med ekonomiska medel till vägsamfälligheterna och öka förutsättningar för klimatsmart resande. Vagnätets standard ska vara bra på landsbygden, men även till och från den. Pendlingsfrekvensen från landsbygden till Örebro tätort är hög. Ett utökat gång- och cykelnät på landsbygden är gynnsamt för att minska miljöbelastningen. Bredbandsnätet byggs ut så att 90 % av hushållen och företagen erbjuds en överföringshastighet på 100 Mbit år 2020 och 100 % år 2025.

Föreningsliv

Ett starkt föreningsliv är nödvändigt för att stärka och utveckla landsbygden. Det ideella engagemanget är en grundpelare. Föreningslivet kräver god tillgång på mötesplatser som tillgodoser både kultur- och fritidsaktiviteter. Örebro kommun ska stimulera aktörer som vill arrangera kultur- och fritidsaktiviteter på landsbygden.

Foto: Thomas Löfstrand

Den nya lastbilen på skolgården har gjort succé.

Full fart för Latorps Byalag

På skolgården i Latorp står en stor lastbil som flera barn leker i.

– Den är fantastisk, säger Ewa Overmeer, ordförande i Latorps Byalag, nöjt och berättar att det är Anders Crommert som har byggt den.

– Barnen älskar bilen och personalen är glada över föräldraengagemanget och byalagets sponsring.

Byalaget har fått Leader-bidrag och ska tillsammans med förskole-

klassen göra en resa till Hallagården. Där ska de träffa alpackor, getter och får och lära sig var kläder kommer ifrån. Till hösten kommer de att få jobba med ullhantverk.

Under sommaren kommer Skölds torplada att ha öppet till vardags. Man ska kunna låna eller byta en bok och, om man vill, swisha ett bidrag till Intacts vänner som stödjer ett projekt för handikappade barn i Indien. Midsommarfirandet blir som vanligt i Hacklycke-Lundaparken.

Rekord vid Tysslingen

Det har varit en strålände säsong för Naturens Teater och Café Svanen vid Rännesta. Förra årets svanrekord slogs och toppade i år med 5 403 svanar.

Lars Borgström, som är verksamhetsledare vid Naturens Teater och Café Svanen, berättar att man har många idéer om vad man kan göra för att förlänga säsongen som tar slut när svanarna flyger vidare i april.

– Vi skulle gärna vilja ha mer aktiviteter runt sjön, som gångstigar så att man kommer närmare vattenspeglarna.

I år hade man över 15 000 besökare, vilket egentligen är mer än vad caféet klarar av, konstaterar Lars Borgström.

De som inte kan ta sig till Tysslingen kan ändå se sjön via webbkameran som finns på Naturens Teaters hemsida <http://www.tysslingen.nu>.

– Webbkameran, som vi fick bidrag från Landsbygdsnämnden till, har fungerat bra. För att utnyttja kameran bättre har vi pratat om att svänga den mot norrspetsen av sjön där vi gör en restaurering.

Under sommaren arbetar man med en ny fågelskådarplattform.

– Den blir handikappanpassad och ligger vid Hälsingestugan. Tanken är att det ska vara klar under hösten, säger Lars Borgström.

Caféspel i Vintrosa Folkets hus till hösten

Föreningen *Enannan* håller just nu på att repetera in ett caféspel. Det har titeln ”En annan kaka till kaffet” och ska uppföras sista helgen i september. Caféspelet görs i samarbete med Folket hus som står för servering.

Föreningen består av tio personer i åldrarna 20–70 år. Christina Larsson, en av medlemmarna, berättar att man har skrivit den nya föreställningen tillsammans.

Miljöpris till Gymninge Gård

Vid Tysslingen ligger Gymninge Gård som bedriver naturbetesköttproduktion. Bröderna Torbjörn och Stefan Eriksson började med kor på mitten av 1990-talet för att hjälpa landskapet runt sjön att hållas öppet.

I mars utsågs Gymninge Gård till vinnare av Örebro kommuns miljöpris.

– Det var roligt, det har nått ut vad vi under tjugo år har gjort för miljön runt Tysslingen.

Som köttproducenter, märker ni av allt prat om vegetarisk mat?

– Ja, och det tråkiga är att många drar allt kött över en kam. En fjärdedel av all mark i Sverige betas av naturbetesboskap. Hade vi inte korna skulle vi inte ha det landskap vi har. När man bara tänker på gas från kor blir debatten sned. Raserna Hereford och Aberdeen

Foto: Ola Jennersten

Bröderna Torbjörn och Stefan Eriksson äger Gymninge Gård.

Angus som finns på Gymninge Gård växer långsammare och tar två år på sig för att bli slaktfärdiga.

– Det beror på att det går åt energi för att leta mat. Står kor bara inne och serveras kraftfoder behöver de inte bränna någon energi, då är de stora redan efter ett år. Våra kor tar längre tid på sig och får därmed smakrikare kött, konstaterar Torbjörn Eriksson.

Ordförande har ordet:

Välkommen Östernärke

Landsbygdsnämnden har sedan starten 2015 gett ut nyhetsblad som berättar om vad nämnden gör, vad som händer i kommunen och olika lokala arrangemang. Inledningsvis nådde vi ut till områdena Glanshammar och Tysslinge och förra året utökade vi med Axberg Kil. Nu är det premiär för vårt nyhetsblad för Östernärke, och därmed når vi hela kommunens landsbygd med information och lokala reportage.

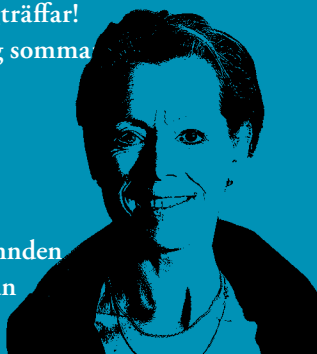
I april antogs äntligen landsbygdsprogrammet av kommunfullmäktige. Det var ett starkt bifall från alla partier och många var uppe i talarstolen och pratade om värdet av att utveckla landsbygden och våra mindre tätorter. Antagandet av landsbygdsprogrammet är ett stort steg för vår kommun, ett steg som innebär att det praktiska arbetet för kommunens förvaltningar och politiska nämnder nu börjar på allvar. Redan genom processen med att ta fram programmet har landsbygdsfrågorna fått mer fokus i kommunens verksamhet.

Under våren har nämnden haft dialogträffar om förslaget på ny översiktsplan tillsammans med Stadsbyggnad. Vi har fått väldigt många goda förslag och synpunkter som nu kommer bearbetas och utgöra en grund för det fortsatta arbetet. Ni som i samband med dialogerna lämnat era mailadresser kommer få mer information längre fram, och vi kommer också informera via nyhetsblad och på kommunens hemsida. Tack till er alla som tagit er tid och med stort engagemang deltagit på dessa dialogträffar!

Ha en härlig sommar!

Hannah Ljung

(c) ordförande
Landsbygdsnämnden
Örebro kommun

Sammanställning av medborgardialogen i Vintrosa

I slutet av mars hölls en medborgardialog om översiktsplanen i Vintrosa Folkets Hus. Många frågor hann diskuteras under kvällen, men något som många var eniga om var att kollektivtrafiken behöver byggas ut längs linjen Garphyttan - Frösvidal - Närke Kil. Flera uttryckte också att det kändes som att politiska beslut inte tas med tanke på dem som bor på landet.

Många var missnöjda över militärområdet i Garphyttan, som de ansåg störde både medborgare och djur, samt gav vibrationer i bostäderna. Man önskade att militärområdet skulle flyttas och att det istället blir ett naturreservat där. I Garphyttan önskas också mer service som bensinmack och vårdcentral. Sanatorieområdet är inte med på detaljplanen och de boende tyckte att det kunde vara

lämpligt att bygga hus på det området.

Det pratades om en ny multilokal vid Gräve/Vintrosavägen där man kan hålla skolavslutningar, byalagets olika aktiviteter, teaterföreläsningar och föreläsningar.

I Latorp saknade man en mötesplats för medborgarna, det skulle också behövas en mindre närbutik. Det skulle behöva byggas flerfamiljshus för de som säljer sin villa, men vill bo kvar i området. Medborgarna poängterade att man var positiva till nybyggnation men att det var viktigt att bykänslan inte försvinner. Området kring Lanna kändes bortglömt i översiktsplanen. Eftersom trafiken är hård trafik igenom Latorp diskuterades mycket kring det. Flera önskade att man kunde dra om vägen.

Start för bredband i Filipshyttan

Nu är det skarpt läge! säger Larz Lundberg, som är kontaktperson när det gäller bredbandsfrågorna.

– Projekteringen är igång, de har börjat titta på var de kan gräva hos alla som har anmält sig. Förhoppningsvis ska vi kunna se Kalle Anka och hans vänner via bredbandet till jul! säger Larz Lundberg glatt.

För de som inte har anmält sig finns fortfarande möjlighet att göra det.

Vad vill du läsa om?

Välkommen att skicka in tips på saker/ämnen/aktiviteter vi ska ta med i nyhetsbladet. Det kan också vara genomförda arrangemang – eller kommande. Maila till kristin.vettorato@orebro.se

Bredbandsprojektet avstannat i Västernärke

– Det är ett väldigt märkligt läge, säger Lars Kihlberg på Stadsnät. Telia Zitius har gått ut med erbjudande, liksom IP-Only. Vi håller på och tittar på hur det ska lösas, alla vill ha 60-70 procents deltagande och det går ju inte när det är tre företag som drar i kunderna. Det blir ingen lönsamhet för någon, konstaterar Lars Kihlberg.

Har du frågor eller tips?

Kristin Vettorato,
kristin.vettorato@orebro.se

Tysslinge #2-17

Ansvarig utgivare:
Kristin Vettorato
Redaktör: Karin Löwengren
Formgivning: Grafiskt & Form